

Megjelenik a' Társalkodóval együtt minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a' szerktő 's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik szám alatti **T r a t t n e i - K á r o l y i** ház első emeletén, egybeitt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy más külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a' bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a' megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetésny fölvetetik 's pontosan közöltetik.

FOGLALAT. Magyarország és Erdély: Orvosi jelentés Ferencz Kár. főhgrül; kinevezések 's előléptetések; dalünnep Kisfaludy Sándor 70dik év-és névnapján; magyar. tudom. társaság; Buttler gr. alapítványa a' prot. főiskolára; Varasdi közgyűlés (horvát nyelv használtassék é a' megyei gyűléseken; szavazási credencialisok, kibékülés, körlevelek iránti intézkedés.) Tolnamegyei közgyűlés (a' lengyel 's orosz kath. ügye pártoltatik felírásban; választmányi munkát a' tisztválasztás intézésnek, szavazási képesség, vesztetési fékezés 's titkos szavazási mód részletes szabályoztatása) Sárosi közgyűlés (az ősiség, háziadó, sajtó, birhatóság, hivatalképesség, örök-megváltás 'sat. marad eddigi állapotjában) Debreczeni viszonyok (városi képviselő; ref. egyházi tanács) esztergomi hírek; (Páparul czáfolat; hírlapkiadvány.)

Szerbia 's Oláhország: Kiamil pasa, Lyubie hgnő 's Vascsenko, Bibesco.

Spanyolország: Espartero igazoltatása; vegyes názasság; barcelonai választások megsemmítve; néger ő szeesküvés Lesseps.

Anglia: intézkedés a' chinai kereskedés körül, folytonos igazgatás a' gabonatorvény ellen.

Franciaország: a' titkos költségek megajánltattak, Thiers atya 's.

Ertesítő.

Magyarország és Erdély

Ő cs. 's ap. kir. fels. f. é. febr. 14. k. legfelsőbb határozatánál fogva Alpípi Izidór örkanonok halála által, Balásfalván Erdélyben a' fogarasi gör. kath. káptalannál létesült fokonkinti előléptetést és pedig Barna Jánosnak örkanonokká, Popovics Arzénnek kancellárkanonokká, Lemény János gör. kath. püspök ajánlatára legkegy. jóváhagyni, végre Cipariu Thimóthnak, a' felségileg megerősített alapítványi oklevél erejénél fogva, a' főnemlített püspök által történt ugyanazon káptalan legifjabb kanonokaivá neveztetését helybenhagyni legkegy. méltóztatott.

Ő cs. 's ap. kir. fels. Haspély Ferencz sopronyi ellenörködő postatisztet a' pozsonyi főpostaigazgatóságnál megürült első tisztségre, másod tisztségre pedig Bizaglich Ferencz temesvári postaigazgatósági tisztet alkalmazni mélt.

Ő cs. 's ap. kir. fels. m. é. october 29. alatt kelt egfelsőbb határozatánál fogva, Scharicz György Polsony sz. kir. város tanácsnokának a' „Deutschlands Musik und ihre Wissenschaft“ czimű öt levelező tagnak választó egyesülettől nyert oklevél elfogadását legkegyelmesben megengedni méltóztatott.

Takács Károly harminczadi czirkáló ellenör kolosvári harminczad-irnokká neveztetett; Schaarschmid György zalatnai bányá-igazgatósági segéd pedig, saját kérelme következtében nyugalomra bocsátott.

Fluk Károly szomolnoki hutaügyelő beszterczébányai hutaügyelővé neveztetett, Faller Gusztáv bányászati gyakornok pedig a' selmeczi bányászakadémiai bányászat sóbányamerési tanszéknél megürült ideigl tanszéki segédé.

Orvosi jelentés. Bécs mart. 12. reg. 9 órakor. Ő cs. k. fensége Ferencz Károly főhgr. tegnap egész nap még idegingerültségben 's benső fájdalmakban szenvedett; este köleshimlőféle bőrötlet (Frieselausschlag) ütött ki rajta; az éj meglehetősen nyugott 's kis álomban is részesítő vala. Ma a' láz szelidült, a' többi jelenet azonban olyan, mint tegnap 's ő csász. fensége saját kívánatára a' szentséget felvette. Türkheim báró s. k. Zangerl dr. — Mart. 12. esti 7 órakor. Ő cs. k. fensége Ferencz Károly betegségi állapotja ma reggeltől mostanig semmiben sem súlyosbult. Türkheim báró s. k. Zangerl dr. s. k.

(Halálozások). Egerben febr. 23kán meghalt Greskovics Ignác apát 's kanonok életének 74ik évében: — Ugyanott február 27ikén temetteték el Lefelholcz György egri tbeli kanonok, 's az egri lyceumban a' természettan fíradhatlan buzgalmu oktatója; mellybeni hosszas hivatalkodása alatt kitünő érdemet szerze magának az egri árva nevelő-intézet czélszerű rendbe hozatala által. Szivreható gyászzenével kísérek a' boldogultat egykori növendékei, kiket egyéb tanulmányok

mellett gyakorlott hangszokká képezett. Nyugodjanak békével porai! — Szinte e' napokban temetteték el 6dik férje egy egri pórasszonynak, ki mint mondják — tán még egy 7dik házasságtól sem vonakodik. —

DALÜNNEP. A' Kisfaludy Sándor 70ik év-és évnappja tiszteletére tartandó dalünnep programmája: elnöki megnyitó beszéd b. Eötvös Józseftől. Kisfaludy Sándor életrajza, irá 's felolvassa Garay. Költemény Vachott Sándortól. Nők és az élet, irá 's felolvassa Kuthy Lajos. Csobáncz, rege Kisfaludytól, felolvassa Erdélyi. A' nemzeti háromszín. Vajda. Kisfaludy Sándor, mint nemzeti költő, irá 's felolvassa Gorove István. Költemény Garaytól. Zárszó Tóth Lőrincztől. Énekszö, irta Erdélyi, előadják a' nemzeti színház dalnokai, mi közben az ünnepelt költőt megtisztelő oklevél a' jelenlevő hölgyek és férfiak által aláíratik. Az ünnepély a' tud. társ. termében f. h. 17én pénteken délut. 5 órak veszi kezdetét; a' terem ki léssen világítva. Hölgyek számára külön helyekről van gondoskodva. A' férfiak kéretnek fctköntöseiket a' ruhatárnál letenni. B. Eötvös J. mk. elnök, Garay mk. rendező.

Magyar tudós társaság. Lényeges átnézetését határozván az academia magyar és német zsebszótlárának, nemcsak tagjait, hanem e' sorok által minden a' nemzeti nyelv és irodalom mellett buzgó hazafit bizodalommal felszólit, hogy bármely a' nevezett könyvben észrevelt hiányok, tévedések és hibák szerkezete körüli eltérő nézetek, javaslatok, valamint egyébnemü bármely pótlások közlésével a' társaságot segíteni 's ekkép a' nevezett munkának tökéletesítéséhez hazaíulig járulni ne vonakodjanak. Az academia valamint egyéb tárgyak körül is mindig örvendeztető részvételét tapasztalta keblén kívüli hazafiaknak, 's minden közlést a' maga helyén köszönettel használt vagy használand, úgy a' jelen felszólításra érkezendőket is tekintetbe veendi, 's a' maga idejében köszönetes elismerését közzé tenni el nem mulasztandja. Egyébiránt e' közléseket a' társaság f. évi augusztus végeig kéri titoknoki hivatalához utasíttatni. Pesten, martius 8. 1843. D. S ch e d e l F. titoknok.

Magyar tudós társaság. Újra emlékeztetbe hozatik, hogy a' m. t. társaság XII. nagy gyűlése által 1841ben kihirdetett következő jutalomtételekre: I. Történetirás: „Beköltözö őseink micsoda népségeket találtak hazánkban; megtelepedésük után III. András halálaig kik szállották meg az országot; 's mellyik nép mi befolyással volt nemzetünk életére?"; II. M a t h e s i s i: „Adassanak elő, a' szükséges rajzokkal felvilágosítva, valamely hegyháton átszállító, 's vizét egy közös váloponnál nyerő hajózási zsílipcsatorna tervezésének alapelvei“ készült pályamunkák; — valamint végre III. azidei d r a m a i jutalomért versenyzendő szomorujátékok beküldésének változhatatlan hat á r n a p j a, mellyen tul semmi pályamunka el nem fogadtatik, folyó évi martius 20dika, meddig azt, írója nevé rejtő pecsétes levélre hivatkozó jelígyével alulír veszi által. A' beküldött másolat, melly ki nem adatás esetében is az academia levéltárában marad, a' nélkül hogy szerzője a' munka sajtósági jogát elvesztené, idegen kézzel és tisztán leírva, lapozva 's bekötve küldessék. Ha a' jelígyes levél felbontatása után kitetszenék, hogy a' munka saját kezeirása a' szerzőnek, ez a' jutalomtól elisik. Pesten, martius 7d. 1843. D. S ch e d e l F. titoknok. (Urak utczája, 455. sz.)

Buttler-alapítvány a' pesti protestans főiskolára. A' pesti protestans főiskola létrehozásában munkálkodó választmány igen kedvesen lepetett meg a' már annyi és oly nagy-szerű áldozatokat tett hazafinak bárdányi gr. Buttler János ö mgának f. e. feb. 29áról küldött kegyes alapító levele által; melly magát és küldőjét feldicsőítő levélnek, hálajelül itt is egész terjedelemben közlése mellett nincs szükség sok ékes szóvali magasztalásra: mert az „alapító gr. Buttler“nek az ifjuság nevelése körül tett érdemei Magyarhon-

ban halhatatlanok. A' levél így hangzik: „Méltóságos 'sat. Alig van min inkább örülnék, mint ha vállalatok — a' következményeikben nagyszerűk — 's hazát és nemzetet boldogítók — álljanak bár kezdetöknél óriási akadályok — dicsőn kivivák, sikerülvök. Ezek egyikéül tekintve én, a' Pesten felállítatni tervezett főiskolának — mind két protestans felekezet egyesült erejével létrehozását, — mint csiráját polgári, de különösbben vallásos társaságunk szebb 's magasb jóvendőjének: miután Méltóságok elnöki jelentésükből — e' folyó hó 26kán kezemhez érkezettből kitünnék, hogy a' középponti főiskola létrehozására nézve, a' két felekezetnek már eleve az illető egyházkerület és egyetemes közgyűlések által jóváhagyott egyesülése, valóságga életbe léptetett, legforróbb ohajtásomat látván teljesülve, szives örömem kijelentése mellett, ígérettemhez hűn, 's Méltóságok elnöki nagybecsű megeresésük következtében, az egyesült pesti protestans főiskolára, építkezési költségül ezennel tíz ezer ezüst forintot ajánlok, folyó év junius 10kén lefizetendőket; — 's hogy a' majdan fenállandó főiskola hallgatóteremei — könnyebben, és lehető gyorsan oktatókkal is elláthatassanak, egyszersmind egy oktatói székre, négy száz ezüst forint évi fizetésre rugó alapítványt tevő szándokomat előlegesen kijelentem. — Fogadják Méltóságok csekély tehetségemhez mért ajánlatomat, — mint zálogát a' hon és vallás iránti hő buzgal-mamnak, és szeretetemnek. Nem igénylek hirt-nevet, nem szomjazom a' hiúk dicsőségét; elég tudnom azt, hogy mint keresztyén 's mint polgár, hazafi kötelességemet 70 éves élttem hosszú során hiven teljesítetem, 's mint ilyen, csak égi korona után esengve, nyugton szállok nem sokára őseim hallgató poraihoz! — Egyébiránt magamat szives hajlandóságiba ajánlott 'sat. Erdő-Telken febr. 28. 1843. gr. Buttler János.“ Választmány rendeletéből közli Bajkay Endre m. k. jegyző.

Varasdi közgyűlés. Varasdmegye febr. 6án nyitván meg közgyűlését, az összegyűlt RR. nagy része mindjárt elején azt kívánta, hogy a' nagy számmal megjelent alsóbb nemesség kedveért a' tanácskozások horvát nyelven tartassanak, állítván, miszerint a' horvát nyelv horvát megyei gyűléseken eddig is használtatott. Ezt a' KK. más része ellenzé, azt kívánva, hogy a' horvát nyelv csak tisztujításokkor 's csupán a' latinul nem tudó nép közt használtassék, minthogy a' horvát nyelvnek közügyekbeni használata az 1805ki tartományi gyűlésből indítványzott, 's 1806ban kegyesen megerősített municipális törvényvel, melly Horvátországban politikai és biráskodási tárgyalásokra csak a' latin nyelvet engedni használtatni, őszsze nem egyeztetethető. Hosszas vita után elhatározatott: hogy az eddigi törv. szokás, a' fenérintett törvény 's szokás a' horvát nemzetiség minden sérelme nélkül, továbbra is maradjon meg. Ezután számos nemes özvegyasszony kérelme tárgyaltott, mellyben a' legközelebb megsemmisített credencialisok érvényességét visszakövetelték, minek következtében az előbbeni határozat akkép módosították, hogy tisztujításokra meghatalmazó-leveleket csak a' főrendűek 's birtokos nemesek özvegyei és azon nemesek használhassanak, kik a' tisztujításokon nyilvános hivatal miatt nem jelenhetnek meg, sőt ezek is csak nemeseket 's ügyvédeket hatalmazhassanak meg. Többiben a' megállapított választási szabályokat csak annyiban módosították, hogy a' kijelölés megtörténtével a' kijelöltek a' termet azonnal hagyják el, 's csak a' megtörtént választás után térhessenek vissza. A' papi segédeknek nem adatott meg a' szavazási jog, mivel az sem törvényben, sem szokáson nem alapszik; a' zágrábi káptalanból megjelentendő kanonokok azonban szavazhatandnak. E' tárgyat Nógrádmegye felszólítása váltotta fel, a' hazánk tövében mindinkább terjeszkedő orosz hatalom iránti felirást sürgető; a' RR. e' testvéri aggodalomban osztótván, alázatos kérelmet terjesztének föl ő fgéhez. — Egyébiránt mind ezen, mind a' török járom alatt silylőddő keresztyének sorsa iránti indítvány bővebb kifejtés

végzett az országgyűlési utasításokkal foglalkozó választmányhoz utasított, hogy ez ügyben az országgyűlésen sikeres föllépés történhessen. A kibékülés 's engesztelődés utáni vágytól áthatva a RR. egyhangulag elhatározzák, hogy mind a' credentialisok iránti végzés áthágóji ellen kezdett nyomozások, mind a' némely tisztviselők ellen a' katonaiállításkor elkövetett visszaélések miatt rendelt actiók szüntessenek meg. Mennyire szívén fekszik soknak a' horvátok és magyarok közti kölcsönös egyetértés, annak szép példáját adá Köröskényi István th. arra kötelezvé magát, hogy a' jövő évtől kezdve folyvást egy horvát ifjút Magyar's ismét egy magyart Horvátországban saját költségén taníttatand, mit a' RR. örömkifejezéssel üdvözlének. Ezután Zágrábmegyének két levele vétetvén föl, egyik Nógrádhoz intézett válasz a' magyar nemzetiség ellen elkövetett sérelmek ügyében, másik nyilatkozat Szerémnek a' turmezei nemesség felszólalása által ébresztett gyanúja iránt, felolvastatásuk után tudomásul vétettek.

Sárosi közgyűlés. Febr. 13-án's folytatólag Sárosmegyének az országos munkálatokkal foglalkozó választmánya összeülvén, annak tanácskozásai eredményeiről, a' t. olvasó közönséget szíveverő érzéssel ezennel értesitem. — Szíveverő érzéssel — mondom — mert midőn örömmel tapasztalom: miként honunk minden törvényhatósága lassubb v. gyorsabb léptekkel a' kor zászlója alatt halad, és így némely elavult törvényeken módosítani, vagy szükséges újakat alkotni kíván; akkor Sáros az új eszméket egy tul feszített, czél-döntő buzgalomnak tart 's e' haladás szakában a' régihez ragaszkodik. Fő elve a' küldöttségnek mit sem újítani, a' régihez szorosán ragaszkodni, a' külföldi — mint némelyek mondani szerették — majmolásoknak hathatósan ellenszegülni, mert hiszen ezek sirba döntik a' hazát. Innen tehát átlátja mindenki, hogy nálunk most a' küldöttség által mi sem pártoltatott, miből a' haza anyagi vagy szellemi jobblétet remél, ha az egyébkint újítás nélkül nem történhetik — némi engedvényeket foglal magában — külföld példájára intéztetik, vagy pénzbe kerül. — Az ösiség eltörléséről szó sem lehet — az adózástól mentesen isten bennünket — a' sajtószabadság nem kell előleges censura nélkül — a' birhatási jog és hivatalviselés tovább is a' nemesség mellett maradjon — kényszerítő örök megváltás nem pártoltatott 's a' t. — Az ellenzék részéről ugyan csak fölülte kevesen vettek részt ezen vitatásokban — minék is lett volna a' hiszen lehetlen vala korszerű utasítást kidolgozni a' nagy többség ellenében. — Így tehát ezekből átlátni, mikint fog szavazni Sáros a' közelebbi országgyűlésen. Elömenni nem akarunk, tolni fog az átkozott korszellem, mert hiszen kétségtelen igazság: hogy ez így nem lehet. Valóban szomorító helyzet, kivált ha a' küldöttség elvei 's intézkedései megmáshatlanok; — minket azonban táplál a' remény, hogy legközelebbi közgyűlésünk, mely martius 6-án főispáni elnöklet alatt veszi kezdetét, ezeket így helyben nem hagyja, hanem megértvén a' kor kívánatait, azon részhez simul, mellynek jelszava a' haladás. Ezt annyival inkább vagyunk reményleni jogosítva, mert olly főispánnal álda meg a' királyi kegyelem, kinek igaz magyar szívén fekszik a' haza jobb léte 's virágzása 's kinek haladási iránya hálálva tiszteltetik egész hon által. Örömmel várjuk megyénkbe szerencsés elérézését, 's e' megérkezésre építjük politikai vitatkozásink egyik reménysugarát. Mart. 6-ki közgyűlésünkről annak idejében.

Tolnamegyei közgyűlés. Tolnamegye f. é. febr. 6. 7. és 8-án folytatva tartott közgyűlési eredményeinek leírásával kedveskedünk az olvasó közönségnek. — Elnök első alispán ur üdvözlő beszéde után nyomban fölkel A. A. thiró és vért fagyasztó hű esetteléssel terjesztvén elő azon üldöztetéseket, mellyeket a' lengyel nemzet katolikus lakosságának szenvednie kell, 's ö szentségének a' római pápának ezen eseményekre vonatkozó híres allocutióját egy nyomtatott példányban felmutatván, indítványt tón a' végre: hogy ő felsége egy alázatos felírásban az elnyomottak pártolására kéressék meg. A' harsány éljenzésekben ömledező lelkesedéssel fogadott indítványozás után nem késett egy másik szónokunk az előadottak fonalán és azokkal összhangzásban a' fenforgó ügyet europainak keresztelö annak Magyarország részéről való hathatós gyámolítása szükségét és jelesen a' lengyel nemzet függetlensége helyreállításának mint szinte az aldunai tartományok éjszaki befolyás alóli mentesítésének sürgős voltát kimutatni. Az ekképen kifejlesztett és kiegészített tanácskozás folytán a' KK. és RR. legnagyobb egyetértéssel, és nem jelentőség nélküli buzgalommal a' tárgy fontosságához képest igen nyomos és lelkes

fölrátot terjesztének legk. uralkodónk számolyához. — Ezekután felolvastatott a' választási kicsapongások korlátozására vonatkozó rendszabályok kidolgozásul megyénk neszora Csapó Dániel elnökle alatt megbízott választmány véleményes jelentése. Kínél a' mult követválasztás eseményei tudomásban vagynak, ki azon másfél éven át legnagyobb ingerlettséggel és tulságos indulatoskodással folytatott pártoskodások, vesztegetések, viták, csaták és vérengzések történetében nem járallan; ki mindezeknek kárhuzatos következtét, több birtokos elszegényülését, a' kisebb nemesség erkölcsstelenedését, a' közigazgatásban való hátramarádást fontolóra veszi; nem foghat megütközni azon, ha-hogy azt állitom, mikint ezen tárgy a' legnevezetesebbek, és legérdekesebbek közé sorozandó legyen, mely valaha Tolna Rdei tanácskozását elfoglala. Érzé azt megyénkben minde n k i; mié r t is nemcsak hogy rendkívüli számmal gyüle's gyűjtették össze a' nemesség, hanem még a' beadott vélemény feletti vitáknál is a' legcérebb figyelem, a' legelőnékbb részvét tanusította; mintha valóban e' még csak néhány év előtt civilisatio, ipar, nemzetiség, alkotványosság és szabadelmű haladás tekintetében olly magasau fénylő megye jövendőjének eldöntését a' közönség im e' választási szabályok kor- és czélszerű meghatározásául várna. A' választmány véleménye három szakaszba foglaltatott. Az első a' szavazási képességről, a' második a' vesztegetés korlátozásáról, a' harmadik a' választási formásgokról és különösen az elv gyanánt felállított titkos szavazás részletes szabályozásáról rendelkezik. Két napra terjede a' fölülte heves introductióval, de annál szelidebb fináléval végződött vitakozás. Az első napon ugyan is találkozték egyed, ki megveté a' mult szerencsétlenségéiből önként kinálkozó tanulságot, a' köz vélemény daczos kigunyolása mellett becses énjét az édes haza boldogításán tulbecsülve holmi ál conservatio philosophiaival sikra lépő, és a' köznemességet csáb befolyásával ferde nézetekre vezérlő a' megye értelmi közönségének mondható 2/3 része által üdvöseknek jellett szabályok megdöntését szorgalmazá. Törekvése azonban hajótörést szenvedte a' jólelkűek szilárd magaviseletén. Sikerült ugyanis egyik szónoknak a' felhordott sophismák megczáfolása mellett magát az eltántorított tömeget is fölvilágosítani és annak tetemes részét a' fenforgó javaslat helyességéről meggyözve azt vele megkedveltetni; és így az egybegyűlt Rende érzeményit annyira központosítani a' Hesperus lámpájakint világot terjesztő igazság egyszerű fogalmaiban, hogy azok végtére türelmetlen kifakadással fölrivalgók lesujtják a' Kreiszhauptmannságról álmodozó Zeruja fiát, elannyira, hogy a' polgári köteleességeiről megelégedő, más nap mintegy magába tért Saul, nemcsak hogy szelidülten és mérsekeltéggel álla véleményhivei csúcán bár a' küzd-sorompóba; sőt nem csekély öröme-re az egész közönségnek magát végkép beillesztő a' józan okosság követeléseibe, a' választási statutumok tökéletesítéséhez segédkezetek nyujta. Helyre üttetvén imigy azon polgáris engeszteltég, melly egyedül vezérelhet jóra, és mellyet olly felette igényel fajunk üdvözülése, nagy hamar megérlelődék azon gyümölcs, mellynek leve épületes gyógyszerként szolgálnd azon sebek orvoslására, azon mulasztások helyrehozására, mellyeket a' gyászos emlékü nem egy siralmas kataszthrophával és tragicus jelenettel búvelkedő Pecsovicsismus szült, és Kubinkianismus elhamarkodta meghasonlás ütött és szerzett. A' milly viharos és veszélyt jósló hosszadalmas volt gyűlésünk első napján a' választási szabályok feletti tanácskozás kezdete, olly csendes, rövid és békességet árasztó volt másod napon annak bevégezése. „Quid enim opus est longis in senatu consiliis, dum optimi cito consentiant.“ — Szabad legyen nekünk itt kijelenteni, miként jogunkban áll sőt kötelességünk is követelni mindenkitől: hogy jövendőben az ügyek legszentebbekét — minőnek mi az országosan szerte harapozó választási vesztegetések és ebből eredő és a' megyék autonomiáját szétmarczonglani készülő viszátkozás elfojtására intézett megyei határozatokat ismérjük — botrányos támadásoktól megkímélje, és kivált azon egyedtől, kinek akaratoskodása immár a' belbeker felzavarását kockáztató a' közvélemény kárhuzatában méltó arányszázzal részesült, ki már eme phantomnak kürtölt közvéleménynyel másod ízben szembeszálló, annak könyörületlen súlyát másod ízben érezheté. Egy harmadik összeütközés atomokká zuzandja a' magát rendellennek hívó „pulvis et umbra“ — és eltemetendi örökre minden tehetségeivel egyetemben, mellyeket jobb volna a' haza boldogítására mint önhuzása leplezésére használni. Február 6-dika úgy

véljük nemcsak reá nézvést kit „Non anni domuere decem, non mille carinae“ és kit e' nap történetei vakhitéből egy kissé kiforgatának, de az egész megyére nézve is nevezetes leend, miután egy magasztos jövendő alapját veté meg megyénket visszahelyezendő előbbi dicső állomására. A' küldöttség javaslata e' szerint csekély módosításokkal, vagy inkább kiegészítéssel fogadtatvánél az statutumkint megállapított. Nem tartózkodunk annak részleteit is terjedelmesebben érinteni. — Vége következik. —

♂ Esztergomban tavasz nyílt, a' fütést sokan elhagyták, a' mezei munka beállt, martziusi ibolyák illatoznak, a' Duna hídja febr. 22-kén bekötetett, minden bogár, minden lepke vigan szárnyra kelt a' farsang utólján. Uri vigalmakon megfordult a' körtáncz is, hanem a' magyar tánczot biz itt is csak lesni, tapsolni kell. — A' mult évben koldulás-szüntetésre szövetezett egylet bevett: Primás ö hercezségétől 1200, a' káptalantól 3250, a' kir. városi lakosoktól 1736, érsekvárosiaktól 1172, sz. tamásiaktól 259, sz. györgyiektől 165 v. ft., 's minthogy az egyesület a' szegénységnek keresetre alkalmat adandó 294 font kendert vett, fonatott, 's 630 rőf vásznat szövetett, ebből haszon 14, és így az összes bevétel 7798 v. ft. tön, melly is a' kebelbeli szegényekre, árváknak mesterségei taníttatására, czigányok polgárisítására és vándorló mesterlegények fölsegelésire fordított. Ez egylet elnöke Fekete Mihály kanonok, pénztárnoka Prybila József szinte kanonok urak, kezelőji pedig az illető plebános urak; az egyházi rendnek e' részbeni áldozatait és fáradságait is köz méltalom és tisztelet követi.

Debreczeni viszonyok. Mult dec. 21-kén hirdetés vala függesztve a' városi tanácssterem ajtajára: hogy az országgyűlési javaslatokat tárgyaló választmány ekkor kezdi el üléseit; de bezzeg azt nem írták oda, hogy nyílt ajtókkal, holott ez lett volna a' szándék. Én azonban, nem ezen választmány eljárásánál, hanem a' hites község gyűléseinél, melly magát, a' polgárság képviselőjének nevezgeti, ohajtanám a' nyilvánosságot minelőbb keletbe hozni, hogy így az állítólagos képviseltek, látnák és hallanák, mint ez már több k. városban történik, mikép kezeltetnek ügyeik 's érdekeik. Egyébiránt a' kir. városok országgyűlési jelen figurans állásánál fogvást az illy városi országgyűlési javaslatot készítő választmány nem egyéb torzképnél; mert követelik indítványa 's javaslatára, melly szavaiknak elhatározó súlyt 's nyomadékat kivíni nincs hatalmokban, az országgyűlésen keveset hajtának. — Üres ábrándkép Kézsmárk városának soktól első felhevültökben nagyító-üvegen látott, levele, mert a' kir. városi lakosoknak 's az országnak, nem arra van szükségök, hogy a' polgárságtól, vagy a' hites községtől választott, vagy a' beltanácsból ön keblől önkényesen kiküldött követeik figurázzanak az országgyűlésen, hanem hogy a' városok a' megyei hely-'s törvényhatósággal egyenlő hatáskörű 's hatalmu és alkalmaztatásában még sokkal tökéletesb, h e l y h a t ó s á g i szerkezetre tegyenek szert; 's majd ebből önként fog következni a' városi követválasztási 's országgyűlési szavazata minősége. És én az alkotványos törvényhozást hön ölelvén, 's tartván egyedül üdvözítőnek, az olly Kézsmárk által kért felsőbb rendeleteket, — még ha egyes városokra nézve némi ususból való kivételést tudunk is előmutatni, nem szeretném divatba hozni, mert a' törvényszerű rendes ut mindig legjobb; 's eddig is épen az olly rendkívüli módok miatt szenvedett a' városok szabadsága. Ennélfogva minden városi országgyűlési javaslatot készítő választmánynak összes munkálati tárgyal azt tűzném ki: hogy a' létesítendő város-szerkezet tervén dolgozzék; a' többi foganat nélküli munkával pedig hagyjon fel. — Közelebb mezei rendőr-kapitány-hivatal létesítetett, melly hivatalbelit felsőbb rendelethez képest, a' beltanácsból kijellett egyedek közül a' kültanács választotta. A' kültanács jelen állapotjáról-szólást máskorra halasztván, most egy Debreczenre nézve fölülte fontos tárgyra, — a' tiszántuli egyházkerület többi alkrészei ellenében elhatározólag tulnyomósággal bíró — debreczeni egyházi tanács — egyházi előljárásról teszek néhány szót. A' hazánk ref. egyházait kormányzó előljáróságok alkatanban nincs egyformaság, 's mindenütt másképp van az alakítva. Nálunk minden bel és kültanási ref. tag egyszersmind egyházi tanács tag, 's az így alakult egyházi tanács, minden itt lakó nemes, nemtelen, polgár nem polgár ref. hiv. elibe törvényeket szab. Szegény hívek rólatok nélkületek mások határoznak, papot választanak, fizetést rónak rátok 'sat. de ti csak fizes-

setek 's hallgassatok, ha nem tetszik is a' határozat. E' nevelés alkalmat' s állást maga is a' jelenlegi egyházi tanács állatván, öt személyből álló választmányt nevezett kebléből, mely tervet készítené: mikép kellene czélszerűleg 's ugy alkotni az egyházi tanácsot, hogy ez a' hívek összeségét képviselje. Hallottam némely terveket, 's róluk hosszas volna szólni: én csak saját véleményemet adom elő. Minden férfit, ki egyházi adót fizet, fejenként egy szavazatnak vennék, 's ezeket összeszámítván, meghatároznám, hogy számukhoz mért aránylagos mennyiségű képviselőket választassanak, p. o. minden 30 szavazat után 1 képviselőt számítanék. 'S az így választott képviselők képeznék az egyházi tanácsot. Állandó, soha választás alá nem jövő fő 's alelnök, mindig a' legelső rangú két ref. tanácsbeli tag lenne; 's minden rendes lelkész hivatalánál fogva alkotási tagja lenne az egyházi tanácsnak. A' választás tizedenként, — melyre a' város fel van osztva, — történnék, 's minden tized a' fő vagy alelnök vezérlete alatt választaná a' kebelbeli szavazatok arányához képest az öt illető számú képviselőket, 's pedig minden kijelölés nélkül. Végre határozatnék meg, hány tag jelenléte szükséges, hogy az egyházi tanács érvényes végzést hozhasson. A' választás legalább 6 évre, minden 3 évben azonban felében megújítandólag történnék. E' rövid vázlatot úgy hiszem, ki akarja, megértheti. És szerintem addig az egyházi tartozás ezüst pénzben fizetését nem kellene sürgetni, míg a' minden adózó egyházi tag befolyásával alkotandó egyh. tanács éltebe lép; mert a' közelebb ígért sáfarkodásról számolás is, mindaddig csak üres álarcz, mely mögé a' rólatok, de nélkülük rejtezik. Hallottam olyformán tervet, hogy az itt általam előadottak hasonlatosságára alakított képviselői testület mellett a' mostani egyházi előjárás is megtartatnék, 's a' valódi kormányt ez vinné, azon képviselőség pedig csak bizonyos esetekben hivatnék össze. Én illy kettős fokozatu vagy kamaraju egyházi előjárásról helytelennek 's avas szükkeblőségnek hiszek. Hajdan a' debreczeni tanácsbeli kalmár, bíró, politikai 's gazdasági tisztviselő, országgyűlési követ, egyházi előjáró, egyházkerületi tanácsos, és még a' jó Isten tudja mi volt, de maig is mi nem; szabaduljanak meg már egyszer az előjárásági tagok azon telhetlenségtől, hogy mindenben minden akarnak lenni 'sat.; 's a' tanácsbeli tagul választott ragaszkodják szorosán hivatala lelkiismeretes teljesítéséhez. Végül ohajtom, hogy a' kiküldött terv-készítő választmány, kevés időt kívánó munkájával ne késnék szokás szerint el nem látható időnkig. —

Pápa. A' Jelenkor mult évi 102. és 103ik számaiban városunk viszonyairól különféleképpen közöl egy bizonyos D. M. betű alatt rejteztetett hős, ki nevét bár örömet titkolgatná, mert van is reá oka, mégis rugdalózásiról igen hamar reá ismérhetni(?) amint bár még most kevés számmal levő, de nem pislán néző, hanem tisztán világító utcalámpáink fényétől megböszülve majd a' karfáknak szalad, majd onnét az énekiskolába fut, onnét ismét az ugodu furdőre iramlik 's ott a' panaceumból jól felhőrpentve ismét a' városba a' női társaságokba rugtat 's hanyathomlok mindent, a' mi elejbe jó, legázol anélkül, hogy illy utólérhetlen haladásában a' dolgok igaz voltára figyelmezne 's a' közönséggel, melynek az ofélék csak úgy lehetnek érdekesekek, ha igazán adatvák, a' dolgok állását valódilig közölné; ugyanis először az énekiskola pecsétjénél egy halottat sirjában háborgat, holott ezek iránt tisztelettel kellene neki már csak azért is viseltetni, mivel azok közt sok küldötteire ismérhet, kik az édes tulvilági kora életet neki köszönhetik;*) azután a' takarékpénztárról értekeznek, de könnyebb lelkének, ha itt is a'

*) Itt világos, hogy D. M. betű alatt valami orvosra céloz a' czáfoló szándéku Oméga, de nagyon csalatkozik. Malatidesz dr. urnak hosszas 's epébe mártott marcsona tollal irt nyilatkozatát vetjük, melyben illy méltatlan gyanusítás miatt kikél 's tökéletesen igaza is van, mert Malatidesz dr. ur olly ártatlan ez ügyben, mint a' ma született gyermek. Szintolly alaptalanul gyanusítgatják Szarka Nep. János urat is; mindkettejük nyilatkozatát szívesen közlenék, ha helyszükünk engedné. Igazolásukra mindazáltal hiedelmünk szerint elégeni fogják e' méltatlanul gyanusított urak azon tiszta lélekből származó biztosításunkat, hogy a' neheztelt ezikknek akár szerkesztéséről akár beküldéséről legkisebb tudomásuk sem volt 's így abban legtávolabb árnyéklatlan sem részesek. Valóban sajnálhatni, hogy illy alaptalan 's üldözés-bűzü gyanakodásokra képesek némely jobb agyu 's agyagú

valót a' valótlanul fölcserélheti, ugyanis azt adja elő, hogy a' takarékpénztár megyei rendelet következtében fog felállítani, mi a' dologra magára mindegy volna, de a' valóság az, hogy városunkban a' takarékpénztár a' városi tanács buzgóságából, minden megyei rendelet nélkül, miről ez érdemben mitsem tudunk, már valóságosan fen is áll; 3) a' honi ipartpartoló egyesület hosszas vajudását emlegeti, 's azt nevelésessé igyekszik tenni; az igaz, ha ezen egyesület olly bábák kezébe kerülne, mint az értekező, akkor még sokáig vajudhatnék, 's ha nagy kínok között megszületnék is, csak hamar más világra küldetnék; de hála az égnek ezen ügy körül olly férjfiak fáradoznak, kik a' haza érdekeit kicsinyben is szívükön viselik; ezen egyesületnek az értekező az ugodu furdőt is ajánlja: a' törvényes kamattal megelégedő 's ezt a' részvények után valóságosan be is vevő, 's így nem bukó, (Chacsak az értekező az uzsora-elmaradást bukásnak nem nevezi) ugodu részvényes társaság ezen furdőnek közfigyelembe ajánlását köszönettel veszi, 's habár ezen furdő vize nem panaceum is, minek derék főorvosunk soha nem is nevezte, de hogy hasznos egy gyógyviz, azt boldogult Zsoldos főorvosunk, Tognio professor (lásd az 1828ki Társalkodó 9ik számát) és több orvos megismerték, 's az ezt használók áldással tapasztalják, kik köszvényes, arany-eres, fojtó 's több fájdalmas nyavalyáik után most napjaikat fájdalmaik 's mankóik elmaradtával élvezik, 's azért nem is esnek soknak rosszul, ha a' drága furdő furdőt, ezen igen olesó, 's még is egészen kielégítő ugodu furdővel fölcserélnék. Egyebeket mellőzve általtér az értekező a' női teremekbe, 's itt kiméletlenül 's egyszersmind az igazságra nézve ita more zingariço (?) töled hozzád vagdalozik. Már tisztelet becsület édes értekező ur, de ha annyi gyöngédséggel nem bír, hogy egyik vagy másik, 's önt épen nem is érdeklő nő hibásnak vélt lépését elhallgassa, legalább a' dolgot nagyítás nélkül igazán 's tisztán adja elő; nem lehet azt de nincs is okunk tagadni, hogy valamint mindenhol, ugy városunkban is a' nők egymást látogatni, 's néha esteli társaságokba is összejöni szoktak, 's hogy ott ollykor zongorázás, éneklés, táncpróbálás közben vagy utau whistjátékon kívül, a' társaság úgy kívánván, néha úgynevezett halbert is kicsinyben játszanak, az ismét igaz; de az nem igaz ám, hogy itt csak egy nő is valaha vesztett volna, 's az sem igaz hogy ezen játékok olly szenvedélylyel üznék, hogy mellette éjeket töltönének, mert a' mellyjátéknál beszédközben a' nők egy este fél harisnyát is megkötnék (?) avagy mellette tánczolnak, ott a' játékra sem olly figyelem, sem olly szenvedély nem fordíthatatik, mint amilyen miatt értekező ur, 's töle elmírigyezve a' Regélő és Pesther Tageblattbeli utánzó, hölgyeinket a' világ előtt gyanusítani kívánják. Sokan csudálják, hogy miután értekező ur városunk minden kicsinységeiről emlékezik, akkor holmi bolti kalandokrul hallgat, pedig azt mondják, arról legigazabban szólhatna, de hagyjuk ezt, 's többel ne untassuk a' tisztelt közönséget, mely az igazságot 's nőink becsületéért ezen kis feleletet reményilem szívesen veendi, mellyel Deltának tartozott Oméga.

Hírlap-kivonat.

A' Világban (78.) azon kérdést fejtegeti gr. Széchenyi Lajos, mely adót fizetünk alkotmányos helyzetünk föntartásával? „Eddig u. m. az értekező gróf, a' magyar nemesség minden adótul ment, e' helyett a' nyemesi katonáskodás, az urbéri telkek áldozata, a' kir. fiskusi, ósisegi 'sat. joggyakorlás által róttá le honiránti kötelességeit; de fájdalmasabban esett ama nyomasztó, 's életünkbe vágó törvényekben ismeretlen adónak neme, mely a' határunkon tul utainkat elzárja, minden kereskedési közlekedést elront, 's az ausztriai monarchiai szomszéd-részeknek körülöttünk föllállított védvámait rajtunk megvéteik. Ha tekintem, mennyire megváltozott az adó természeté a' század természetével, hogy a' pénzbeli adónak következei a' nemzetek kifejlődését, iparát, vagyonságát 's ezekkel kapcsolatos szellemi erejét olly arányban emelik, melyben a' tettelegi vagy szolgálatbeli adók mostani időkben az ellenkezőt tesszik, hogy most magunk is a' jobbágyok szolgálatbeli urbéri adójoknak pénzbeli váltáság által megszüntetésén tanácskozunk, ép azon okbul, hogy a' nép jobb kifejlődése 's erősítése bizonyosabban éretbessék el. Ha más nemzetek már bevezették kifejlési híztoriját tekintem, 's mostani helyzetüket összehasonlítom azzal, melyben akkor találkoztak, midőn

pápaik is városuk beleletli leplének merész szeszélyű föllebbentése miatt, annál inkább, mivel a' méltatlan gyanusítgatás önmagában szokta hordani érdemlettkudarcát. A' Sz erk.

ők is még szolgálatbeli adókkal 's feudalis kötelességekkel küzdöttek, meg kell győződnöm arról, hogy addig, még adónemeinket törvényesen meghatározott módon pénz zel be nem váltjuk, előmenetünk igazi talpköve föllállitva nem lesz; de erre legjobb akarat mellett is több hitel 's pénz kívántatik, mint mennyit most szerezhetünk; ennél fogva egy ollyan — alkotmányi jogainkkal össze nem ütköző — módru kell gondoskodni, mely tüstinti, bár eleinte csak indirect, hasznot hajt; 's ép ez által fölségitvén vagyonságunkat, a' többi adóbeli fontosabb vizsgálatra időt, 's elérésükre erőt is ad; értem: az ausztriai monarchiának többi részeitől vámbeli elzáratásunk által szenvedett indirect adó pénzbeli törvényes beváltását. — Csekély különbség van a' vámbeli indirect 's az örökös tartományokban fizetni szokott direct adó közt, ezen vámbeli adót pedig mi nem fizetjük, 's nem a' kereskedő ki természetvényeink 's készítvényeink árát a' szerint méri, hogy vámadóját erszényünkéből vehesse. A' vámok eltörlésztése az egész hazára igen jótékony befolyásu lenne, mert a' kereskedés fölszabadulna, 's a' közlekedési módok által a' kereskedés áterjedne egész hazánkon, 's oka lenne a' monopoliomok vég eltörlésükre. — A' határvámot kiki fizeti, a' kivitelért ugy mint a' behozatalért, bárha ez sokszor engedékenyebben van megvámolva, mi azonban leginkább árt a' hon vagyonságának, mert nemcsak hogy kimén pénzünk olly tárgyakért, miket illy körülményekben nálunk azon egy áron ki nem állíthatunk, hanem kiviteli tárgyak kényszerített olcsósága által jövedelmünk szinte semmiségig nyomtatnak le, midül minden elszegényedése, 's mindennemű ipar hasztalansága ered. Gyáraink fön nem állhatnak, kereskedőink tönkre jutnak 's legjobb kézműveseink, mestereink zsellérségre szorulnak. — A' föllenve-tesek az értekező gr. szerint ezekből állnak: hogy az idegen gyárművek a' honi gyáripárt elfojtandják 's gátolandják, hogy ép ennek fölségitésére hasznosb 's szükségesb volna Magyarhon részéről is védvámokat föllállítani, 's hogy a' német vámszövetségnek czélja a' hozzácsatolt nemzetek németesítése. A' nemes gr. az elnemzetlenedéstül nem tart; 's mégis kezét fog azokkal, kik ovakodnak a' németvám-szövetségtül — kereskedési 's ipariügyi szempontbul. A' csatlakozást az egész ausztriai monarchia érdekén kívül fekvőnek hiszi; de akkint vélekedik, hogy az ausztriai kormány követni fogja a' jó példát, 's miket a' szomszédok nagy munkával 's áldozatokkal próbáltak, tapasztalási használatu mellett magánál behozni, azokkal pedig különös kereskedési viszonyokra lépni; 's akkor ha a' téres ausztriai monarchia magában állít föl hasznos, 's a' szomszéd nemzetekkel jó lábon álló szövetséget miért állna Magyarország elzárva tovább is? Hogy gyárjai szaporodjanak? Mikép várhatni ezt most már midőn birtokaink tisztáhaboztatval bajlódunk; midőn hitelünk 's pénz hiányzik? Vagy ellenvedvámokkal akarjuk a' messze fekvő szabad kereskedés által elérhető jövedőt kényszerítve idézni? Ugyan ki határozná meg az illy vámok föllállítását? ki a' vámdíjakat? A' kormány? eddigi elvei 's érdekei ellen! Magunk? milly más módon mint törvény által? 's erre várhatnók e' kir. sanctiót? Ki számíthatná ki most: mikor remélhet a' magyar szántóvető a' legszerencsésb körülmények közt is annyi pénzt, népességet, közlekedési könnyűséget, birtoki biztosítást 'sat., hogy gyárookra hasznosan költthesse! — Ezek után átmen értekező mikint mondja, földadata fötárgyára: hogyan lehessen tervét valósitani alkotmányos jogaink szakadása nélkül. Az adói kérdésben fő elv e' kettő: az adó megadás, 's az arról adandó számolás vizsgálata. Itt nem olly adórul van a' szó, mely az ország által bizonyos időszakban, 's bizonyos időre ajánlatik kormányi számadás mellett, a' határvámok beváltása egészen más természetű, 's csak abban veszi föl az országos adó természetét, hogy directe 's évenként fizettetnék mind azok által, kik most de indirecte fizették 's így inkább valami helyettesi természetűnek mondhatni. Itt is arra figyelmeznünk, hogy e' vámok nem magyar, hanem német földön állnak, bevételei 's ezek használata a' monarchia közzaerariumat illetik minden rólunk adandó számadás nélkül, mi ugyis marad, ha be nem váltjuk. — Folytatása követk. —

Szerbia 's Oláhország.

(Kiamil pasa Mihály hg eltávolítását kéri a' határszélről. Oláhországi közgyűlés határpapja). Febr. 20. estéjén érkezék Belgrádba a' Párisból visszahívott Resid pasa, 's az ottani hatóságoktól fényesen fogadtatott; 21 én Kiamilnél ebédelt, hova Vuesics és Petronovics is hivatalosak valának, ebéd után folytatta utját Szatmbulba. Ugy látszik: R. ott nem igen kellemes benyomást hagyott maga után, mivel kísérfői beszédeiből azt vették ki, hogy a' jövendő minister inkább az Obrenovics családhoz szít. A' fölfedezett összeesküvés miatt folytatást sikerrel nyemoznak, többek közt Kovics, Bilanovics, Budimirovics Mihály hieveit bizonyultak be, kik a' vezérszót a' határon parancsnokoskodó Lyubicza hgnétül vevék. Ez okból elkerülhetlennek látta Kiamil: Mihály 's Lyubicza 's minden híve eltávolíttatását a' porta nevében kérni, 's a' kérelmet egy futár már fel is vitte Bécsbe. A' napi események azonban napfényre deríték a' mostani kormány oroszellenes elveit, 's a' felelőmulatlan éjszaki katalom ellenében Anglia 's Fran-

ciaország igéretei nem képesek a' mostani uralkodók fejről minden gondot elhárítani. Minap Lyubicza hgné a' belgrádi orosz consul Vascsenkotul némi közleményt kapott, minek következtében azonnal Temesvárra sietett, a' Rudnán tartózkodó fiával értekezendő. A' közleményt Obrenovics családra ürvendetesnek gyanítják. — Bukaresti hírek szerint Szawfet effendi, átadván Bibesko hoszpodárnak a' szultántól ajándékozott díszkardot, visszatért Konstantinápolyba. A' hoszpodár mart. 24kén fog magas hivatalába iktattatni, 25én pedig a' közgyűlés nyitattandik meg. Bibesko sok hatálylally lépett már fel az országban 's legközelebb a' tisztviselőket szándékozik rendszerezíteni.

Spanyolország.

(Espantero igazoltatása. Vegyes házasság. A' barcelonai helyhatósági választások megsemmisítettek.) Az ellenzéki lapok nem rég azon hirt közlék, miszerint Espantero legujabb időben tetemes pénzösszeget tökécsített a' francia bankban; most Espantero titoknok hitelesen bizonyítja be, hogy 1828ban Espantero 22500 frankot huzott kamatul a' francia bankból, jelenleg pedig csak 10 ezret, mi világosan bizonyítja, hogy mostani magas helyzetében tökécsének felét elfogyasztani kényszerült, valamint az is bizonyos, hogy kormányzóí díjának nagy részét még maig sem vette föl. Ezenköl még 8 ezer piastere van Espanteronak Spanyolország némelly utvállalatiban, 's ez minden, mit jelenleg sajátjának nevezhet. — Febr. 23ikán Pau mellett, Hija hg. és spanyol grandnak fia, don Ave-

lino de Silva, nőül vevé Campbell Marit, a' kenti grófságból; az esketés előbb római utóbb protestans szer-tartás szerint ment véghez. Illy vegyes házasságra ed-dig nem igen lehet példát lelmi Spanyolországban. — A' barcelonai városi tisztválasztások ezuttal tulnyomó többséggel a' mérsékpártiak részire hajlottak. — A' septembrista helyhatóság azonban az egész választási eredményt megsemmíté. — Havanában néger-összees-küvésnek jutottak nyomára, 'sa' hatóságok rögtön el-nyomák a' veszélyes merényletet. — Hire jár, hogy Lesseps ügyviselőt Barcelonából vissza fogja a' fran-czia kormány szőlítani. E' szerint legkisebb ok sem maradand, melly miatt nehezteléssel tekinthetne Spa-nyolország a' francia kormányra.

Anglia.

[Intézkedés a' khinai kereskedés körül. Foly-tonos izgatás a' gabonatorvény ellen.] A' hivatalos lap kormányrendeletet közöl a' khinai kereskedés sza-bályozása körül, melly szerint a' békeszerződésben megnevezett öt kikötön kívül sehöl nem szabad horgonyvetni az angol kereskedőhajóknak; kik e' tilalmat átlépek, 100 font sterlingre vagy 3 hónapi börtönre ítéltetnek. — Peel az alsóházban igen szenvedélyesen nyilatkozott Cobden és a' gabonatorvény elleni egye-sület ellen, mi országszerte nagy ingerültséget szült elannyira, miszerint a' Standard komolyan tanácsolja Peelnek 's párhiveinek, hogy fegyver nélkül ne mu-tassák többé magokat közhelyeken; mire az Examiner azt jegyzi meg, hogy szép leend, ha Peel ezental két

pallossal, puskával, Stanley pedig álgyuval jelenedik meg a' parlamentben. — A' belminister kormányjavas-latot terjeszte az alsóház elibe, a' dolgozó néposztály gyermekeinek czélszerűbb neveltetése iránt. — A' ha-jómotozási kérdés mart. 28dikán kerülend vitatási szőnyegre. — M'Naughtent, Peel titoknokának gyilkosát, London leghiresb orvosai vizsgálák meg, minek ered-vénye mindazáltal csak az eskütszék előtt fog majd nyilváníttatni. —

Franciaország.

(A' titkos költségek megajánltattak. Thiers atyja meghalt.) A' titkos költségek vitatásakor teljes fényő-ket tünteték ki a' pártok; Lamartine alaposan támadá meg a' mostani kormányrendszert, de Guizot szintolly remekül ótalmazá azt, 's valamint Lamartinet meg a' legszelső baloldal is elragadtatással hallgatá, ugy vi-szont Guizot védbeszédjét nemcsak a' kormánypártiak magasztalják, hanem még az ellenzék is egyhangulag jelesnek mondja. Az ellenzék szintolly hatalmasnak tűnt ki, valamint a' kormánypárt, csupán az sajnos a' nem-zet kifejlődésire nézve, miszerint mind a' kettőnek ha-talma csak annyira terjed, hogy egymást a' cselek-vésben gátolják. A' kormány nem foganatosíthatja üd-vös eszméit, az ellenzék pedig nem bir kormányra emelkedni. Végre 89 szőnyi többséggel csakugyan győzött a' ministerség, 's a' titkos költségek mega-jánltattak. — Thiersnek atyja élete 83ik évében meg-halt. — Bugeaud táborí mart. 2ikán Algirt elhagyá, 's 14ikén Párisba váratott. —

É R T E S I T Ő.

Gőzösek indulása

Bécsből Pozsonyba 's Pestre mindnap folyó martziuselejétől kezdve indul utasok számára egy gőzös délut. 2 órakor. 'S minden vasárnap reggel egy más egy nap alatt.
Pestről Pozsonyba 's Bécsbe martius 1. kezdve szinte mindnap utasok számára egy gőzös regg. 7 órak. 's minden szerdán regg. 6 órak. egy rakhajó.
Zimony és Drenkova felé: martius 2, 5, 8, 12, 16, 21, 25 és 28án hajnal kor, utasok számára egy gőzös. Szóval: minden kedden Vukovárra 's minden pénteken Eszékre indul utazók számára egyegy gőzös.

Heckenszt Gusztáv és Eggenberger könyvkereskedésiben szerezhető:

A D A T O K
átalakulási első mozgalmink történetéhez
irta JABLÁNCZY.

Első kötet közlegényczikkék: ára 1 ft 15 kr. 2—2.

Megérkezett és kapható

Pesten EGGENBERGER J. és FIA m. akad. könyvtárosknál, Debreczenben TELEGDI-LAJOSNÁL illy czimű irat:

Értekezés a' dunamelléki hely. hitv. köv. egyházkerületbeni SUPERINTENDENS-VÁLASZTÁS

és EGYHÁZIGAZGATÁS TÁRGYÁBAN;

figyelemmel F. FÁY ANDRÁS ur negyed-mutatójára irta Cs... J...
Srét Kecskeméten 1843. borítékba fűzve 10 p. kr. 2—2.

EMICH GUSZTÁV magyar és külföldi könyvkereskedésében Pesten Uri- és Kigyó-utca szegletén a' es kir. postahivatal áttellenében kapható:

Népkönyv.

Irtá és kiadja STANCICS MIHÁLY.

1ső 2dik és 3dik füzet csinos borítékba fűzve ára füzetnek csak 10 kr. p. p. 2—2

Igen jutalmas áron végekép eladatik az e-gész divat, porcellán, üveg és illatszertáktár a' mostani pesti vásár alatt a' nagyhidutczai, ANGOL KIRÁLYNÓ' czimű fogadóban. 2—3.

Uj Tapis, Ramages, Pleins és Rondeaux

nagykendőket gypajuszövetből ajánl **Weidenhoffer Ignác**

a' „magyar királynéhoz“ Pesten a' vá-cziutezában föltűnőleg le sz álli-

tott áron legdivatosb hölgy- és férfi divatárakkal a' közelgő tavaszra, külö-nösen pedig kitűnő minőségű kékes és fekete Lastingeket, vég és rőf száma, továbbá minden minőségű butorkelmé-ket, és több ezer rőf igen szép nyonta-tott Percailokat, rőfönkint 8, 10, 12 pg krajczárjával. 5—6

Pannoniagyertyák iránt.

Közelítvén a' husvéti ünnepek, az első magyar Stearin-gyár-részvény-társaság batorodik ajánlani

templomgyertyáit

különösen szép új minták szerint készítve, valamint szinte az any-nyra kedvelt 's a' magyar ipar egyesület által

arany érdempénzzel

kitüntetett, 's mind minőségre, mind szépségre nézve elsőrendű

PANNONIA-GYERTYÁIT.

Mindenkor készen találtnak:

- Templomgyertyák 2 font., 1 fontosak, 2, 4, 6sak;**
- Táblagyertyák 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 15ösek;**
- Kocsigyertyák 6 és 8sak;**
- Halottas-gyertyák (churokkal) 2, 4 és 6sak;**
- Viraszógyertyák 6, 8, 10 és 12sek;**
- Fáklyák, minden nagyságban.**

Főirok hely Weisz B. és Társ. Pesten.

Főlöszeg e' hazai vállalat készítenyit egyetlen szóval is magasztalni. A' közvéle-mény világosan kimondá már kedvező ítéletét, 's az igazgatoság örömmel tudathat-ja a' honfiakkal, hogy az épen most mult farsang folytában Magyarország minden kitűnőbb városában minden jelesebb báiban tényleg bizonyult be, hogy hazánk e-zen iparvállalatra nézve bátran kiállhatja a' szomszéd birodalmakkal a versenyt.

Főbátorítatva e' tapasztalt rendkívüli részvét által, a' társaság kénytelen most eddigi hatáskörét tetemesül kiterjeszteni, 's eróműveinek szaporítása által ugy intézkedett, hogy ezental a' legnagyobb megrendeléseket is rögtön és pontosan teljesíthesse. Pest, mart. 1jén 1843. 2—5.

Áresőkentési hirdetés.
A' nm. m. k. httótan. f. é. febr. 21. 7821. sz. a. kelt rendeleténél fogva a' kir. épít. főigaz-gatóság részéről ezennel közhírré tétetik; hogy a' Duna és Dráva folyók 1843d. évben eszközöndő tisztítására szükséges kötelek készítése 's beszo-gáltatása mintegy 180 máza áresőkken-tés utján a' legkevesebbet kívánónak át- engedtetik. A' szerződésre hajlandók kik egyszersmind 400 pf. bánatpénzért (melly az áresőkentés bevezésével meghatározandó kezesség fejében beszámíttatik) készpénzben letenni képesek, martius 25d. regg. 9 óráig a' kir. főigaz-gatóság épületében megjelenésre azon megjegyzéssel szólíttatnak föl, hogy a' kezesség akár kamatos statuspapirosok, akár házakra vagy telkekre törvényes i-domban szerkezett bizonyítványok által kieseríltetetik. — 1—3.

A' szerződési föltételek az áresők- kentés napján nyilvánosan felolvastat-nak, mellyek addig is a' kir. épít. főigaz-gatóságánál hiv. órákon naponkint meg- tekinthetők. A' kir. főigazg. által Budán 1843. évi mart. 6kán. 1—3.

Gabona-eladás.

A' nm. m. k. httótan. rendelete követ-keztében a' kir. alapítványi bántási ja-vakhoz tartozó urod. magtárakban a' há-zi szükségét felező mindennemű gabona egy részben apródonkinti folyvást min-dennap tartó, részint pedig nagyobb mennyiségekben való eladásra van kité-ve. A' nagyobb mennyiségbeni eladás három ízben fog történni, és pedig az első izbeli mart. 29., a' második izbeli apr. 27d., és a' harmadik izbeli majus 22kén Temesváron a' József külvárosban helyezett kir. közalapítványi épületekben. Minden izben az árverés alá bocsátandó mennyiség leszen tisztabuzából 2156 pm. kétszeres buzából 3583 pm., rozsbul 17 pm. és zabbul 3470 pm. A' kir. közala-pítv. csákovai ker. igazg. által p. Perlaky Károly s. k., a' kir. közalapítv. bántási javak praefectusa. 1—3.

kormány e' tekintetben is megérdemli az ország bizalmát. A Journ. des Débats szerint azonban alkalmasint 50 ezer franknyi lerovás fog majd a' részletes vitáskor indítványoztatni. — Alig békült ki Franciaország a' spanyol kormányval, 's már ismét új vi-szály születék. Egy francia gőzöst ugyanis, mely

rendesen Marseille és Cadiz közt szokott járni, a' spanyol partőri hatóság megmozdított, 's leveleit el-vevé, azon ürügy alatt, hogy az illy postai szolgálat a' spanyol postajövedelemnek kárára van. — A' külügyi minis-terség fényes tánczvigalmat adott, mellyen 300 hölgy volt jelen és 1500 férfi; e' társaság 300 asz-

tálnál estelített, 's minden asztalnál 1 hölgy és 5 férfi foglalt helyet; minden asztal körül 2 csillogó öltönyű cseléd szolgált. A' világítás olly fényes volt, hogy az előcsarnokban 40 tüztöltő férfi állott, víz-fecskendőkkel ellátva, azon esetre, ha a' termekben tűz támadna. Ezen estély csak 40 ezer frankba került. —

É R T E S I T Ó.

Gőzösek indulása

Bécsből Pozsonyba 's Pestre minden másodnap folyó mart. elejétől kezd. indul utasok számára egy gőzös délut. 2 órakor.
Pestről Pozsonyba 's Bécsbe martius 1. kezdve pedig mindennap utasok számára egy gőzös regg. 7 órakor 's minden szerdán reggeli 6 órakor egy rakhajó.
Zimony és Drenkova felé: martius 2, 5, 8, 12, 16, 21, 25 és 28-án hajnal kor, utasok számára egy gőzös. Szóval: minden kedden Vukovarra 's minden pénteken Eszékre indul utazók számára egyegy gőzös.

Kilián és társánál Pesten

's minden könyvk ereskedésben kapható:

Legujabb és legteljesb
pesti magyar-**a** émet

Levelezőkönyv és házi titoknok.

Hiv tanácsadó

minden rendü- és ranguk számára, mindennemű, a' közönséges életben előforduló levelek és ügyiratok szerkesztésében, magában foglaló: általános és külön szabályokat a' levélírás módjáról; 340 mindennemű ügybeli, barátságos és szerelmes leveleket, biléteket és kérelemleveleket; azután törvényes határozatokat, szabályokat és példákat magányügy-iratokra, um. szerződések, végintézetek, mutatványok, és bizonyítványok és közhirdetvényekre; továbbá mindenféle a' számolási ügyekhez tartozókat, um. leltárt, rovást, házi számvitelt, scalát, kamatszámítást, pénzköltségi és időhasználási számítást, időhasonlítást, ujjevi és husvétii tabellát, az ismeretesebb pénzek és mértékek jegyzékeit; végre postatár-gyakat, czimeket és levélfeiratokat, idegen szók gyűjteményével együtt.

Második javított és bővített kiadás.

NSrét. 476 lapnyi, kemény kötéssel, 's a' sarka vászonba bor. kötve 2 f. pp.

A' valódi szakácsság

vagy: legujabb alapos és teljes

Pesti szakácskönyv.

Második, tetemesen megbővített és javított kiadás.

Olly gyűjtemény

melly 2000 biztos és több évi tapasztalás által behizonyult szabályt foglal magában, miszerint minden rendü 's ranguk a' hus és böjti ételeket, mint szinte a' legjobb 's legjelesebb csemegéket, süteményeket, kocsonyát, aludt-lét, befőtt gyümölcsöt, levet, fagyaltat, liköröket 'stb. legalkalmasabban, legolesőbban és leg-izletesebben készíthetni.

Saját tapasztalata és sokféle kísérletek után érthető 's könnyen folyó nyel-ven kiadta egy a' szakácságban különösen jártas

Magyar gazdaszony.

Nagy Srét. 544. lapnyi, kemény kötéssel, 's a' sarka vászonban bor. kötve. 2f. pp.

Magányos magyar törvény

kérdések és feleletekben.
Előadva

Acsádi Acsády Sándor által.

A' honi törvényeket bármilly rendü lakosnak is tudnia kell: ha nem tudja, szégyen.
Második kiadás. Az illető újabb törvényzikkkel bővítve.

Srét. Pesten 1842. kemény borítékban 2 ft p. p.

KERESKEDŐI SZÓTAR.

Magyar és német nyelven két részben írta FOGARASI JÁNOS.
Srét Pesten 1843. borit. füzve 30 kr. p. p.

Heckenast Gusztáv és Eggenberger könyvkereskedésiben szereshető:

A D A T O K

átalakulási első mozgalmink történetéhez

írta JABLANCZY.

Első kötet közlegényzikkkel: ára 1 ft 15 kr. 1—2.

Megérkezett és kapható

Pesten EGGENBERGER J. és FIA m. akad. könyvtárosoknál, Debreczenben
TELEGDI LAJOSNÁL illy című irat:

Értekezés a' dunamelléki hely. hitv. köv. egyházkerületbeni

SUPERINTENDENS-VÁLASZTÁS

és

EGYHÁZIGAZGATÁS TÁRGYÁBAN;

figyelemmel F. FÁY ANDRÁS ur negyed-mutatójára írta

Cs. J.

Srét Kecskeméten 1843. borítékba füzve 10 p. kr.

1—2.

egjelent és kapható Pesten Molnár Sándor ügyvédnél (belváros, Leopold-
utca, 189d. számú Rottenbiller-ház, földszint)

Uj-szövetség.

Korunk reményihez alkalmazva.

Írta MOLNAR ENDRE.

Nyomatott Pesten Landerer-Heckenastnál 1843. Nagy Sadrét, velin papíron,
X. és 182. lap.

Ára: füzve 1 frt 30 kr. ezüstben.

Heckenast Gusztáv

pesti könyvtárosnál kapható:

A' MEZEI RENDŐRSEG FŐBB SZABÁLYAI.

Az 1840. IX. törvényzikkely nyomán írta:

Zsoldos Ignác.

Második kiadás. 12rét. Pápa 1843. borit. füzve 4 kr. ezüstb.

Még a' legközelebbi Józsefnapi pesti vásárig megjelenend 's Pesten Hartle-
ben A. K. könyvtárosnál 's általa minden honi könyvtárosoknál kaph. leend.

A' POLITIKAI GAZDÁLKODÁS NEMZ. RENDSZERE.

Írta Liszt Friderik tanár.

Fordította 's a' politikai gazdálk. odástan rövid vázlatával bővítve kiadta

Sárváry Antal, hités ügyvéd.

3 füzetben, ára 3 fr. 30 kr., [az első füzetet legfeljebb 6 hét alatt más kettő
követendi. Az egész ár letételéről az első füzet átvételekor írott elisme-
rés adatik.]

EMICH GUSZTÁV magyar és külföldi könyvkereskedésében Pesten Uri- és
Kigyó-utca szegletén a' cs. kir. postahivatal átellenében kapható:

Népkönyv.

Írta és kiadja

STANCICS MIHÁLY.

1ső 2dik és 3dik füzet csinos borítékba füzve ára füzetnek csak 10 kr. p. p. 1—2

Igen jutalmas áron végkép eladatik az e-
gész divat, porcellán, üveg és illatszertárak a'
mostani pesti vásár alatt a' nagyhidutcai, ANGOL
KIRÁLYNŐ' czimű fogadóban. 1—3.

Pannoniagyertyák iránt.

Közelítvén a' husvétii ünnepek, az első magyar Stearin-gyár-részvény-
társaság bátorodik ajánlani

templomgyertyáit

különösen szép új minták szerint készítve, valamint szinte az an-
nyira kedvelt 's a' magyar iparegyesület által

arany érdempénzzel

kitüntetett, 's mind minőségre, mind szépségre nézve elsőrendü

PANNONIA-GYERTYÁIT.

Mindenkor készen találtnak:

- { Templomgyertyák 2 font., 1 fontosak, 2, 4, 6sak;
- { Táblagyertyák 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 15ösek;
- { Kocsigyertyák 6 és 8sak;
- { Halottas-gyertyák (hurokkal) 2, 4 és 6sak;
- { Viraszógyertyák 6, 8, 10 és 12sek;
- { Fáktyák, minden nagyságban.

Főrkohely Weisz
B. és Társ. Pesten.

Főlöszleg e' hazai vállalat készítenyiit egyetlen szóval is magasztalni. A' közvéle-
mény világosan kimondá már kedvező itéletét, 's az igazgatoság örömmel tudathat-
ja a' honfiakkal, hogy az épen most mult farsang folytában Magyarország minden
kitünőbb városában minden jelesebb bálban tényleg bizonyult be, hogy hazánk e-
zen iparvállalatra nézve bátran kiállhatja a' szomszéd birodalmakkal a versenyt.

Főlbátoritatta e' tapasztalt rendkívüli részvét által, a' társaság kénytelen most
eddig hatáskörét tetemesül kiterjeszteni,

's erő müveinek szaporítása által ugy intézkedett, hogy ezentul

a' legnagyobb megrendeléseket is

rögtön és pontosan teljesithesse. Pest, mart. 1jén 1843.

2—5.

Eladó postaállomás,

T. Abauj megyében Forró m. városban a'
Kasáru Budára vezető országútvonalon
a' kir. postaállomás, házzal, gazdasági
épületekkel, csinos nemesített gyümölcs-

fákkal ellátott kerttel, minden hozzá
tartozó fundus instructussal együtt sza-
bad kézből örök áron eladó—bővebb ér-
tekezést nyerhetni a' tulajdonosnál For-
róra utasított bérmentes levél által.

